

Biroul permanent al Senatului

L 275 / 20.06.2024.

Parlamentul României Senat

*Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări*

Nr. XIX/152/ 18.06.2024

RAPORT

- *asupra Propunerii legislative pentru modificarea și completarea
Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă-*
- L275/2024 -

În conformitate cu prevederile art. 70 din Regulamentul Senatului, republicat, în vigoare, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, prin adresa nr. **L275/2024** din data de 07 mai **2024**, a fost sesizată de către Biroul permanent al Senatului în vederea dezbaterii și elaborării raportului asupra **Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă- L275/2024**, având ca inițiatori: *Murariu Oana - deputat USR.*

Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de Procedură Civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere că, potrivit Expunerii de motive, *“Este de notorietate că procesele civile se întind pe o durată foarte lungă în România. Întârzierea soluționării acestora în calea de atac a apelului se datorează, printre altele, și faptului că părțile au posibilitatea de a propune probe ce nu au fost invocate în mod intenționat, cu rea-credință, în primă instanță, pronunțându-se astfel o hotărâre ușor criticabilă de către partea care a preconstituit acest scenariu (și care, desigur, se va folosi de noile probe pentru prima dată în apel). Totodată, în*

mod nejustificat este permis părții să propună în apel probe pe care le-a invocat inițial în judecata în primă instanță și pentru care a intervenit decăderea imputabilă părții, statul încurajând în acest fel abuzuri procesuale și încărcarea rolului instanțelor. Oferirea unei a doua șanse părții, prin desconsiderarea efectelor acestei sancțiuni, dovedește o incorență a statului în abordarea proceselor și produce, după cum vom vedea, mai multe neajunsuri ce trebuie eliminate.”.

Consiliul Legislativ a analizat propunerea legislativă și **a avizat favorabil**, cu observații și propuneri.

Consiliul Economic și Social a avizat favorabil propunerea legislativă.

Consiliul Superior al Magistraturii, prin punctul de vedere transmis, arată că nu susține adoptarea propunerii legislative în forma propusă de inițiatore.

Guvernul, prin punctul de vedere transmis, nu susține adoptarea propunerii legislative în forma prezentată.

Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a avizat favorabil propunerea legislativă.

În ședința din 18 iunie 2024, membrii Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, analizând propunerea legislativă precum și avizele și punctele de vedere primite sau exprimate în cadrul dezbaterilor, au hotărât, cu **majoritate** de voturi ale celor prezenți, să adopte un **raport de respingere**.

Prin propunerea legislativă se urmărește, în esență, **modificarea configurației regimului probator în apel, în sensul că părțile să nu mai aibă posibilitatea de a solicita orice probe noi, ci doar acele probe care nu au putut fi propuse în fața primei instanțe, întrucât au apărut ulterior pronunțării hotărârii conform dispozițiilor art. 402 din Codul de Procedură Civilă, cele care au fost respinse de prima instanță sau asupra cărora aceasta a omis să se pronunțe.**

Prin soluțiile legislative preconizate, propunerea restricționează categoriile probelor noi, care, sub sancțiunea decăderii, pot fi invocate în cererea de apel, respectiv în

întâmpinarea intimatului, este de reflectat dacă prin faptul că se impun condiții mai restrictive decât cele de lege lata pentru exercitarea apelului, nu se aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 24 privind dreptul la apărare, privit și ca o componentă a dreptului la un proces echitabil și ale art. 129 referitoare la folosirea căilor de atac sau acestea pot fi considerate ca fiind marja de apreciere a legiuitorului.

De principiu, soluțiile legislative propuse prin inițiativa legislativă trebuie analizate și în contextul regândirii regimului căilor de atac prin noua reglementare procesual civilă de drept comun, care a adus o schimbare de paradigmă în ceea ce privește sistemul căilor de atac de reformare și rolul apelului:

- apelul este calea de atac obișnuită, de drept comun, care se poate exercita în legătură cu orice nemulțumire referitoare la hotărârea de primă instanță, fie că este de fapt sau de drept, asigurând două judecăți de fond, deci dublul grad de jurisdicție. Spre deosebire de reglementarea anterioară, când excepțiile erau nejustificat de numeroase, Noul Cod de Procedură Civilă a restrâns considerabil aceste excepții și a dat prioritate exercitării apelului;

- exercitarea apelului suspendă de drept exercitarea hotărârii primei instanțe;

- apelul este singura cale de atac devolutivă;

- recursul este o cale extraordinară de atac care se exercită în condiții restrictive și exclusiv pentru motive de legalitate.

În sensul celor de mai sus, propunerea trebuie analizată atât din perspectiva necesității respectării aflării adevărului în vederea justei soluționări a cauzei, cât și prin raportare la configurația actuală a apelului, care, prin natura sa, este o cale devolutivă, producând o nouă judecată asupra fondului în care instanța statuează atât în fapt, cât și în drept conform dispozițiilor art. 476 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Sub acest aspect, este important de menționat faptul că probele noi cerute în fața instanței de apel sunt, în realitate, probele necesare analizării motivelor de apel și a apărărilor formulate în legătură cu acestea, motive și apărări pe care părțile nu le puteau

anticipa la momentul formulării cererii de chemare în judecată ori a întâmpinării la prima instanță.

Motivul pentru care părțile solicită probe noi direct în apel, fără să le fi invocat în fața primei instanțe, nu îl constituie reaua-credință ori lipsa de diligență a acestora, ci faptul că, de regulă, necesitatea dovezilor este relevată de argumentele și raționamentul primei instanțe, astfel cum sunt expuse în considerentele hotărârii atacate, de care părțile iau cunoștință după comunicarea hotărârii.

Din aceleași rațiuni, nu se poate susține nici faptul că posibilitatea administrării în apel a unor probe noi ori cu privire la care această instanță a constatat decăderea încalcă principiul dublului grad de jurisdicție, cât timp aceste probe sunt necesare tocmai pentru dovedirea motivelor de apel ori a apărărilor formulate față de cererea de apel.

A nu permite părților să aducă probe noi în apel echivalează cu înlăturarea posibilităților de a dovedi criticile de netemeinicie pe care le formulează cu privire la hotărârea primei instanțe ori apărărilor necesare în cadrul acestei căi de atac care permite instanței de control judiciar să realizeze, în limitele sesizării sale, o nouă judecată de fond.

Prin urmare, în raport de toate considerentele expuse, s-a apreciat că, pe lângă deficiențele de formulare, în analiza oportunității propunerii legislative trebuie să se țină cont că limitele regimului probator în apel în modalitatea propusă de inițiator, respectiv doar la probele noi care nu au putut fi propuse în fața primei instanțe, întrucât au apărut ulterior pronunțării hotărârii, la cele care au fost respinse de prima instanță sau asupra cărora aceasta a omis să se pronunțe, poate conduce la imposibilitatea părții de a dovedi motivele apelului și, implicit, la anularea efectului devolutiv al acestei căi de atac și nerespectarea principiului aflării adevărului, care nu poate fi anihilat în unicul scop al soluționării cauzei într-un termen rezonabil.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări supune spre dezbatere și adoptare, Plenului Senatului, **raportul de respingere și propunerea legislativă.**

În raport cu obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor **ordinare** și urmează a fi adoptată în conformitate cu prevederile art. 76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

Potrivit art. 75 din Constituția României, republicată, și art. 92 alin. (7) pct. 1 din Regulamentul Senatului, republicat, în vigoare, pentru propunerea legislativă înregistrată la Senat sub nr. **L275/2024**, **Senatul este primă Cameră sesizată.**

Președinte,

Senator Cristian-Augustin Niculescu-Țăgârlaș

Secretar,

Senator Laura- Mihaela Moagher